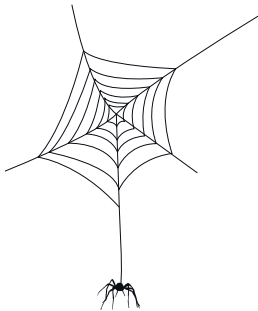

Leopold / Amsterdam

Voor Richard van de Waarsenburg, mijn eerste uitgever, die mij de kans gaf om dit boek te maken.

Dertiende, herziene druk 2017

© tekst Paul van Loon 1993-2017

Met bijdragen van Eddy C. Bertin (griezelfilms) en
Jack Didden (klassieke griezelboeken)

Omslag en illustraties: Caren Limpens

Vormgeving: Caren Limpens

Auteursfoto: © Tuffcat Media

Uitgeverij Leopold, www.leopold.nl

ISBN 978 90 258 7306 6 / NUR 283/210

Uitgeverij Leopold drukt haar boeken op papier met het fsc®-keurmerk.
Zo helpen we waardevolle oerbossen te behouden.

DE KUNST VAN HET
GRIEZELLEN
BESTAAT ERUIT OM
NET TE DOEN OF HET
ALLEMAAL **ECHT** IS.

DE KUNST VAN HET ★ GRIEZELLEN ★

Drieëntwintig jaar geleden schreef ik het volgende in de eerste uitgave van *Het Griezelandboek*: *'Laten we er geen doekjes om winden, je hebt dit boek gekocht, geleend of gestolen, omdat je van griezelen houdt. Daar is niets mis mee. Jij bent niet de enige die graag griezelt. Door de eeuwen heen hebben mensen elkaar spannende en enge verhalen verteld. Blijkbaar kunnen mensen niet zonder griezelverhalen. (Tussen haakjes, als je dit boek gestolen hebt, moet je het nu weer terugbrengen, anders neemt op een nacht, als je het niet verwacht, een kennis van mij, een oude, valse weerwolf, je te grazen.)'*

Ik ben het nog steeds eens met wat ik drieëntwintig jaar geleden schreef!

Griezelen is een kunst en het is van alle tijden. Echt waar! **Dus als je goed kunt griezelen, ben je een griezelkunstenaar.**

HOE ZIT DAT DAN EIGENLIJK MET DIE GRIEZELKUNST?

'De kunst van het griezelen bestaat eruit om voor een korte tijd net te doen of het allemaal echt is. Door je fantasie te gebruiken, kun je een griezelverhaal net zo eng maken als je zelf wilt. Voor wie geen fantasie heeft, is een zacht kloppje op de deur gewoon een zacht kloppje op de deur. Maar voor wie de kunst van het griezelen

beheerst, kan dat zachte klopje iets heel anders betekenen. Wie of wat staat er achter die deur? Een vampier? Een monster met acht armen? Een man met een ijzeren haak? De tandarts? De griezelkunstenaar zal niet rustig slapen, voor hij weet van wie dat zachte klopje is. Wie niet kan griezelen stapt rustig in bed en gaat slapen. Hij is nergens bang voor. Maar op een nacht, als hij nietsvermoedend ligt te slapen, zullen de monsters hém wellicht te grazen nemen...'

Yep! Nog steeds mee eens!

Griezelen heeft te maken met een 'Andere Werkelijkheid'. Daarin gebeuren dingen die in onze werkelijkheid niet zomaar zullen gebeuren.

Maar toch maakt de 'Andere Werkelijkheid' (AW) het mogelijk dat je de meest fantastische en griezelige avonturen kunt beleven! Daarom vind ik ook het volgende, waarschuwend stukje van belang voor de echte griezelkunstenaar!

'Als je bijvoorbeeld merkt dat het borsthaar van je meester boven zijn boord uitgroeit en als hij ook nog eens doorlopende wenkbrauwen heeft, is het misschien verstandig om eerst eens rustig het hoofdstuk over weerwolven door te nemen. Wanneer je juffrouw er de laatste tijd opvallend bleek uitziet en je het idee hebt dat haar hoektanden steeds spitser worden, dan adviseer ik je nu om onmiddellijk met het hoofdstuk over vampiers te beginnen. Misschien valt er nog wat te redden.'

Dit boek staat dus vol info over griezels en de enge wezens die ons zo heerlijk doen huiveren in verhalen (maar hopelijk komen we ze nooit in het echt tegen!). Als je dit boek gelezen hebt,

· DE KUNST VAN HET GRIEZELEN ·

weet je in elk geval wat je moet doen om jezelf te beschermen tegen monsters. En als je het uit hebt, ben je een echte griezelkunstenaar.

ACHTER IN DIT BOEK VIND JE EEN LIJST MET GRIESELBOEKEN.

Sommige daarvan zijn niet meer te koop, maar je kunt ze wel lenen in de bibliotheek of ze zijn tweedehands nog verkrijgbaar. Ik vind ze belangrijk genoeg om te vermelden. Datzelfde geldt voor de films die genoemd worden. De meeste daarvan zijn op dvd of Blu-ray nog verkrijgbaar. Ik verontschuldig mij hier nu al omdat er best veel boeken van mij in de lijst staan. Sorry, het bleek dat ik nu eenmaal echt veel boeken geschreven heb die in deze lijst thuishoren.

Tot slot: griezel vrolijk mee, maar vergeet niet onder je bed te kijken, voordat je het licht uitdoet. Je weet maar nooit...

Paul van Loon

Drunen, juni 2017

HET BELANGRIJKSTE WAPEN
VAN DE VAMPIER, ZOWEL VAN DE OUDE
ALS VAN DE MODERNE, ZIJN DE
VLIJMSCHERPE HOEKTANDEN.

★ VAMPIERS ★

In zijn ogen brandde een rode, duivelse gloed. De brede neusvleugels van zijn haakneus trilden en de scherpe, witte tanden achter de felrode lippen van zijn met bloed besmeerde mond knarsten, als de tanden van een wild beest.

Uit: *Dracula* van Bram Stoker
(oorspronkelijk verschenen in 1897)

|
9
|

Vampiers zijn misschien wel de meest geliefde en meest gevreesde monsters die er bestaan. Er worden al eeuwenlang verhalen over de vampier verteld. Bijna iedereen heeft wel eens van vampiers gehoord.

Maar wat zijn vampiers eigenlijk? Vampiers zijn wezens die niet dood zijn, maar die ook niet leven. Bovendien zijn ze onsterfelijk. Dat is allemaal heel vreemd, als je erover nadenkt. Maar wie de kunst van het griezelen kent, weet dat het hier over die 'Andere Werkelijkheid' gaat, waar alles mogelijk is.

Vampiers worden on-dood genoemd, een toestand tussen leven en dood in. Zowel mannen als vrouwen kunnen vampiers zijn. Het woord 'vampier' is van Oost-Europese afkomst en betekent 'on-dode'. In onze taal komt het woord sinds 1730 voor.

★ WAT DOEN VAMPIERS? ★

Overdag slapen vampiers in de doodskest waarin ze begraven zijn. 's Nachts komen ze eruit en dan gaan ze op zoek naar bloed. Daar leven ze van. Iets anders drinken of eten ze niet. Vampiers zijn dol op bloed van levende mensen. Mannelijke vampiers bijten het liefst vrouwen en vrouwelijke vampiers houden meer van een mannenhals. Alleen als ze geen mens kunnen vinden, nemen ze bijvoorbeeld genoeg met een kip of een schaap. Als ze een slachtoffer gevonden hebben, bijten ze het met hun lange, scherpe hoektanden in zijn hals. Daarna zuigen ze het bloed uit zijn halsslagader.

10 Deze on-doden zijn dus bloedzuigende monsters. Meestal bezoeken ze een slachtoffer meerdere keren. Net zo lang tot ze al zijn bloed opgezogen hebben. Daarna wordt het slachtoffer zelf ook een vampier, die op zijn beurt op zoek gaat naar een ander slachtoffer om daar zijn tanden in te zetten. Op deze manier zou er dus al snel een steeds groeiende club van vampiers ontstaan. Gelukkig zijn er een aantal doeltreffende manieren om vampiers te doden.

★ HOE ZIET EEN VAMPIER ERUIT? ★

Ouderwetse vampiers

In de meeste oudere verhalen dragen vampiers een lange, zwarte cape en zijn ze verder ook in het zwart gekleed. Nooit doen ze eens een fleurig kostuum aan. Ook de vrouwelijke vampiers niet. Door die zwarte kleding kunnen ze gemakkelijk verdwijnen in schaduwen en zich haast onzichtbaar door de nacht bewegen. Deze vampier-outfit is in feite heel ouderwets en stamt

uit de negentiende eeuw, toen het boek *Dracula* van Bram Stoker verscheen. De 'oude' vampiers waren ook vaak te herkennen aan hun nagels, die vreselijk lang waren. Soms groeide er haar op hun handpalmen.

Moderne vampiers

Moderne vampiers dragen van alles. Spijkerbroeken, laarzen, tuinbroeken, minirokken, afhankelijk van wat ze droegen op het moment dat ze vampier werden. Moderne vampiers hebben ook verschillende soorten kapsels, van een enorme bos haar met drie verschillende kleuren tot een paardenstaart of een kaalgeschoren hoofd. Alles kan. De moderne vampier is modebewuster dan de oude en kiest soms zelfs een nieuw jasje. In de film *The Lost Boys* (1988, *De zoekgeraakte jongens*) scheuren jonge punkvampiers op motorfietsen door de stad, gekleed in lange, leren jassen. In de *Twilight*-serie (2006-2010) van Stephenie Meyer dragen de vampiers dezelfde kleding als de tieners bij wie ze op school zitten.

Andere vampiers

De vampiers zoals hierboven beschreven komen vooral voor in verhalen uit West-Europa en Amerika. Maar in andere landen zien vampiers er soms heel anders uit. In Chinese verhalen komen vampiers voor met groen haar over hun hele lichaam en zijn ze zelfs lichtgevend. In Bulgarije gelooft men dat een vampier slechts één neusgat heeft. In Japanse verhalen komt een vampier voor die eruitziet als een reusachtige kat. En een Maleisische vampier, de *pélèsit*, heeft de gedaante van een krekel met puntige staart, waarmee hij mensenhuid kan doorboren.

Hoektanden

Het belangrijkste wapen van de vampier, zowel van de oude als van de moderne, zijn de vlijmscherpe hoektanden. Daarmee bijt hij minuscuul kleine gaatjes in de hals van zijn slachtoffers, waarna hij het bloed uit de halsslagader kan zuigen. Je hoeft op een boekomslag of een filmposter maar twee scherpe hoektanden te zien en je weet dat het boek of de film over een vampier gaat. De hoektanden zijn het symbool van de vampier.

Lijkbleek

12 | Het gezicht van een vampier is lijkbleek. Gebrek aan bloed en gebrek aan zonlicht zijn de oorzaken. Geen wonder, want een vampier komt nooit in de zon. Hij kan geen daglicht verdragen. Voor de zon opkomt, kruipt een vampier weg op een donkere plaats, anders zou hij verbranden tot een hoopje as. Zelfs één streepje zonlicht verschroeit zijn huid al. Alleen als de vampier net een bloederige maaltijd achter de hoektanden heeft, verschijnt er een rode blos op zijn bleke wangen. Dan worden zelfs zijn ogen bloedrood.

★ BESCHERMING TEGEN DAGLICHT ★

Moderne vampiers durven zich vaker buiten te wagen. Ze maken gebruik van zonnebrillen, handschoenen, hoeden en zonnebrandcrèmes met een hoge beschermingsfactor.

★ SCHUILPLAATS ★

Vampiers dwalen graag rond op kerkhoven. Ze voelen zich thuis tussen de doden, omdat ze zelf on-dood zijn en ze kunnen zich

er uitstekend verschuilen. Oude graven waren vaak complete huisjes, waar de doodskisten van hele families in stonden. Het waren dus ook plaatsen waar meerdere vampiers zich tegelijk konden schuilhouden. Het liefst verbergt een vampier zich in zijn eigen doodskist.

Dat ding slepen ze over de hele wereld met zich mee. De kist van een vampier is vanbinnen smerig en vol bloedvlekken. Dit komt doordat zijn mond vaak met bloed besmeerd is, als hij erin gaat liggen. Als hij erg gulzig is geweest en te veel bloed gedronken heeft, stroomt het bloed gewoon door zijn mond naar buiten terwijl hij slaapt. In de doodskist bewaart de vampier aarde van zijn geboortegrond om kracht uit te putten.

Vampiers blijven niet lang op dezelfde plaats. Ze zijn bang om ontdekt te worden en daarom zwerven ze rond, steeds op zoek naar een veilige plaats en nieuwe slachtoffers. Als ze genoeg geld hebben, huren ze een kamer of een huis en in de slaapkamer zetten ze hun doodskist neer. Vroeger sjouwden ze die kisten mee in koetsen, treinen en boten. Tegenwoordig schakelen ze gewoon een verhuisbedrijf in en laten de kist keurig op hun nieuwe adres afleveren.

In *Vampier in de school* van Paul van Loon (Leopold, 2017) verbergt een vampier zijn doodskist in een groot houten bureau in de kamer van de directeur.

Vampiers die geen doodskist hebben, bijvoorbeeld omdat ze vampier werden voordat ze begraven konden worden, verbergen zich op andere donkere plekken. In kelders, magazijnen, oude fabriekshallen, de metro. Zonder dat we het weten, kunnen ze overal om ons heen zijn.

★ DE REIZENDE VAMPIER ★

Uiteraard reizen vampiers meestal 's nachts. Toch levert het reizen voor vampiers soms problemen op.

Om een of andere reden kunnen ze zelf geen stromend water oversteken. Ze hebben hulp van anderen nodig, vaak misdadigers, of mensen die voor geld alles doen zonder vragen te stellen. Vroeger lieten ze zich in een kist per boot over zeeën of rivieren brengen. Nu is het een stuk eenvoudiger, want er zijn vliegtuigen. De vampier boekt een nachtvlucht. Hij reist eersteklas en zijn kist staat gewoon bij de lading, misschien wel in een groot krat waarop staat: BANANEN, of WHISKY. Geen haan die ernaar kraait.

★ LEEFTIJD ★

Tijd heeft voor een vampier geen betekenis. Als iemand vampier wordt doordat hij meerdere malen gebeten is, blijft hij er voortaan hetzelfde uitzien. Hij verandert niet meer. Een vampier van drieduizend jaar oud kan er dus uitzien als een baby. Of een kind van tien bijvoorbeeld, afhankelijk van hoe oud hij was toen hij gebeten werd.

Verouderen doet een vampier niet, maar er wordt wel gezegd dat een vampier er door het drinken van vers bloed jonger gaat uitzien. Hij ondergaat dan een soort verjongingskuur. Misschien zijn vampiers daarom ook zo dol op bloed.

Met een beetje geluk kunnen vampiers duizenden of tienduizenden jaren oud worden, als ze tenminste niet door een vampierjager gedood worden.

★ GEEN SPIEGELBEELD OF SCHADUW ★

Vampiers hebben geen spiegelbeeld. Misschien maar goed ook, want waarschijnlijk zouden ze zichzelf doodschrikken, als ze hun gezicht met die lange tanden zagen. Ze hebben er een hekel aan. Mensen die helemaal geen spiegels in huis hebben, moeten dan ook met achterdocht bekeken worden.

Over het algemeen hebben vampiers ook geen schaduw. Een uitzondering zijn vampiers in films. Maar die worden dan ook gespeeld door acteurs.

★ GEDAANTEVERANDERING ★

Als een vampier ontdekt wordt, kan hij zich razendsnel in een vleermuis veranderen en vluchten. Als hij wil, kan hij zichzelf ook in een hond of in een ander dier veranderen. Meestal kiest hij voor een vleermuis, omdat hij dan het snelst in de nacht kan ontsnappen, of over grote afstanden kan vliegen.

In *Vrienden van de maan* van Mensje van Keulen (Querido, 1989) verandert een vleermuis in een vreemde, mooie vrouw met een bleek gezicht en een rode mond, nadat hij net een lange reis achter de rug heeft.

★ MACHT OVER DIEREN EN OVER HET WEER ★

Er is een aantal dieren waarover een vampier de baas is: wolven, ratten, honden, vleermuizen en vliegen. Zij volgen de bevelen van een vampier op.

De vampier gebruikt die macht om zichzelf te beschermen,

om berichten door te geven en slachtoffers naar hem toe te lokken. Ook kan een vampier het weer beïnvloeden. Hij kan bijvoorbeeld mist oproepen. Op die manier kan hij ervoor zorgen dat mensen verdwalen in de mist, waarna wolven of honden de slachtoffers regelrecht naar zijn hoektanden drijven.

★ UITNODIGING ★

16 Een vampier kan een huis niet binnengaan zonder dat hij uitgenodigd is door een van de bewoners. Als hij eenmaal een uitnodiging ontvangen heeft, kan hij net zo vaak komen en gaan als hij wil. De truc die veel vampiers toepassen, is natuurlijk dat ze door middel van een vermomming proberen ergens toegang te krijgen. Wees dus voorzichtig als je een onbekende op een mistige avond in je huis uitnodigt. Voor je het weet, zet hij zijn tanden in je nek en komt hij ook nog elke avond terug. Geen deuren of ramen houden hem dan tegen. Een vampier kan zichzelf namelijk niet alleen in dieren veranderen, maar ook in een sliert mist. Zo kan hij door kieren en spleten ergens binnendringen. Eenmaal binnen neemt hij weer zijn vampiergedaante aan.

★ HYPNOSE ★

Kijk nooit een vampier in zijn ogen, dan ben je verloren. Je wordt willoos en dan word je gebeten. Een vampier kan zijn slachtoffers hypnotiseren. Als hij iemand gebeten heeft, kan deze persoon zich daar de volgende morgen niets van herinneren. Hij gaat er steeds bleker uitzien. Hij wordt mager en probeert uit de zon te blijven, zonder dat hij zelf weet waarom. Pas als hij zelf vampier geworden is, snapt hij het, maar dan is het te laat.

VAMPIERS

★ KRACHT ★

Vampiers zijn ontzettend sterk. Ze hebben de kracht van tien mannen en als ze pas bloed opgeslurpt hebben, zijn ze dubbel zo sterk. Door die kracht is de vampier bijna onverslaanbaar. Het beste moment om een vampier te lijf te gaan is dan ook overdag, als hij slaapt. Maar pas op: zelfs als hij slaapt, kan hij zijn ogen openen en iemand met alleen maar zijn blik vasthouden, tot het donker wordt!

★ HOE WORDT IEMAND EEN VAMPIER? ★

Er zijn verschillende oorzaken waardoor iemand een vampier wordt. Dit gebeurt nooit uit vrije wil.

De beet van een vampier

Iemand wordt een vampier door de beet van een vampier. Eén keer bijten is meestal niet genoeg. De vampier moet zijn slachtoffer meerdere malen gebeten hebben, totdat die helemaal leeggezogen is en sterft. Zodra hij dood is, wordt hij een echte vampier. Alleen als de vampier gedood wordt, zal zijn slachtoffer, dat op weg is om een vampier te worden, niet in een vampier veranderen. Vampierslachtoffers lijden al snel aan bloedarmoede en je herkent ze aan hun bleke gelaat.

Bloed van een vampier drinken

Door het bloed van een vampier te drinken kan iemand ook in een vampier veranderen. De vampier maakt met zijn tand een gaatje in zijn pols, of met zijn nagel een snee in zijn borst en dwingt zijn slachtoffer bloed uit de wond te zuigen. Vanaf dat

moment begint de verandering omdat het slachtoffer vampierbloed in zijn lichaam heeft. Hij wordt een vampierslaaf van de vampier van wie hij het bloed gedronken heeft en hij moet vaak op pad om 'lekkere hapjes' voor zijn meester te halen.

Meestal gaat het zoals hierboven beschreven, maar sommige mensen zijn al vanaf hun geboorte voorbestemd om vampier te worden.

Met tanden geboren

Bijvoorbeeld baby's die geboren worden met tanden. In Oost-Europese landen zijn de ouders daar niet blij mee.

18

Op de eerste plaats is het pijnlijk om deze baby's borstvoeding te geven, maar wat erger is: na hun dood worden deze baby's vampiers. Als ze heel jong sterven, krijg je dus baby-vampiers.

Het zevende kind

Het zevende kind van dezelfde ouders is na zijn dood ook een kanshebber voor het vampierschap. Gelukkig zijn er tegenwoordig vooral kleine gezinnen en is er daardoor minder kans op vampiers.

Kerstmis

Wie met Kerstmis geboren is, of vlak ervoor of erna, loopt een grote kans dat hij later als vampier zal verder leven. Geen vrolijk kerstfeest, dus.

Met de helm geboren

Wie met 'de helm' geboren wordt – dat is met een vlies over zijn of haar hoofd – maakt kans op het vampierschap, na zijn

dood. Van mensen die op die manier geboren zijn, wordt ook wel gezegd dat ze helderziende zijn. Waarschijnlijk krijg je dan dus een helderziende vampier.

Zelfmoord

In Transsylvanië (een streek in Roemenië) gelooft men dat iemand die zelfmoord pleegt in een vampier verandert.

Als een van deze vijf dingen op iemand van toepassing is, is de kans groot dat hij een toekomstig lid van de vampierclub is. Maar er is nog hoop als hij op een zaterdag geboren is. Zaterdagskinderen kunnen namelijk nooit in een vampier veranderen. Ze zijn zeer geschikt om vampierjager te worden, omdat zij geen gevaar lopen.

★ VAMPIERS BESTRIJDEN ★

Hoe kun je voorkomen dat de vampierclub steeds meer leden krijgt en dag na dag groeit, tot de wereldbevolking alleen nog maar uit vampiers bestaat? Want dat zou gebeuren als er geen manieren waren om vampiers te bestrijden. En hoe kun je jezelf beschermen tegen de aanval van de vampier? Belangrijke vragen voor de griezelkunstenaar, die nog lang van zijn kunst wil genieten, maar liever niet tot in de eeuwigheid.

Vampierjagers

Wanneer een vampier in de buurt gesignaleerd is, zoek dan in een databank voor beroepen op internet zo snel mogelijk een *vampierjager* op.

Vampierjagers zijn mensen die beroepshalve vampiers uitroeien.

